

OP SIJOITUSPLUS SÄHKÖYHTIÖT XI/2018 LAINAKOHTAISET EHDOT

Nämä Lainakohtaiset ehdot muodostavat yhdessä OP Yrityspankki Oyj:n 25.5.2018 päivätyn ja julkaistun sekä 11.6.2018, 1.8.2018 ja 31.10.2018 täydennetyin joukkovelkakirjaohjelman ohjelmaesitteen ("Ohjelmaesite") ja siinä olevien Yleisten lainaehdojen kanssa tämän Lainan ehdot. Ohjelman Yleisiä lainaehdot sovelletaan, mikäli Lainakohtaisissa ehdoissa ei ole toisin määrätty. Lainakohtaiset ehdot on laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja niitä tulee lukea yhdessä Ohjelmaesitteen ja sen mahdollisten täydennysten kanssa.

Ohjelmaesite ja sen täydennykset julkaistaan OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat. Ohjelmaesite sekä Ohjelman alla liikkeeseen laskettavien yksittäisten Lainojen Lainakohtaiset ehdot ja niihin liittyvät muut asiakirjat ovat maksutta saatavissa merkintäpaikoissa kunkin konttorin aukioloaikana sekä OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat kaksi (2) Pankkipäivää ennen Lainan merkintäajan alkamista.

Saadakseen täydelliset tiedot Liikkeeseenlaskijasta ja tarjouksesta sijoittajan on tutustuttava sekä Ohjelmaesitteeseen ja sen mahdollisiin täydennyksiin että näihin Lainakohtaisiin ehtoihin. Tätä Lainaa koskeva tiivistelmä on liitetty näihin Lainakohtaisiin ehtoihin.

Lainaan liittyvä Avaintietoasiakirja on saatavissa veloitusetta merkintäpaikoissa, OP Osuuskunnan jäsenosuuksien pankkien konttoreissa sekä OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat kaksi (2) Pankkipäivää ennen Lainan merkintäajan alkamista.

Lainakohtaisissa ehdoissa on merkitty termillä "alustava" ne kohdat, jotka vahvistetaan viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä.

OP Yrityspankki Oyj laskee liikkeeseen yleisölle merkittäväksi tarkoitetun joukkovelkakirjalainan.

SIJOITTAJA VOI MENETTÄÄ SIJOITTAMANSAN PÄÄOMAN OSITTAIN. ON MAHDOLLISTA, ETTÄ LAINALLE EI KERRY LAINKAAN TUOTTOA.

OSA I – YLEISET EHDOT

1. Lainan nimi:	OP SijoitusPlus Sähköyhtiöt XI/2018
2. Liikkeeseenlaskija:	OP Yrityspankki Oyj
3. Lainan pääjärjestäjä:	OP Yrityspankki Oyj
4. Maksuasiamies:	OP Yrityspankki Oyj
5. Laskenta-asiamies:	OP Yrityspankki Oyj
6. Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Osakekori, jossa seuraavat Osakkeet:

	Osake (i)	ISIN	Bloomberg Ticker
1	SSE PLC	GB0007908733	SSE LN Equity
2	ENGIE	FR0010208488	ENGI FP Equity
3	FORTUM OYJ	FI0009007132	FORTUM FH Equity
4	ENDESA SA	ES0130670112	ELE SM Equity
5	RWE AG	DE0007037129	RWE GY Equity
6	NATIONAL GRID PLC	GB00BDR05C01	NG/ LN Equity
7	UNITED UTILITIES GROUP PLC	GB00B39J2M42	UU/ LN Equity
8	CENTRICA PLC	GB00B033F229	CNA LN Equity
9	RED ELECTRICA CORPORACION SA	ES0173093024	REE SM Equity
10	E.ON SE	DE000ENAG999	EOAN GY Equity

7. Valuutta: Euro
8. Lainan nimellisarvo: 6.757.000 euroa
9. Velkakirjojen muoto: Arvo-osuusmuotoinen
10. Velkakirjojen määrä: 6.757
11. Velkakirjojen nimellisarvo ja minimimerkintä: Nimellisarvo 1.000 euroa
Minimimerkintä 1.000 euroa
12. Merkintäaika: 3.12.2018 – 11.1.2019
13. Liikkeeseenlaskupäivä: 16.1.2019
14. Laina-aika: 16.1.2019 – 2.2.2023
15. Takaisinmaksupäivä: 2.2.2023
- Mikäli Takaisinmaksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy Takaisinmaksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajankohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
16. Takaisinmaksettava määrä: Nimellisarvo x Palautuskerroin

Kohde-etuus/Kohde-etuuskori: Kohdassa 6. ilmoitettu Osakekori

Nimellisarvo:	6.757.000 euroa
Palautuskerroin:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa valittu Sääntö 4:</u> Jos Tuotto on pienempi kuin Barrier: $1 + (\text{Tuotto} - \text{Tuottoraja})[\times \text{Kerroin}]$, kuitenkin vähintään Vähimmäispalautuskertoimen suuruinen. Vähimmäispalautuskerroin on Liikkeeseenlaskijan ilmoittama kiinteä arvo. Jos Tuotto on suurempi tai yhtä suuri kuin Barrier, Palautuskerroin on 1. <u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Sääntö 4:</u> Jos Tuotto on pienempi kuin 0%: $1 + (\text{Tuotto} - 0 \%)$, kuitenkin vähintään 85 %. Vähimmäispalautuskerroin on Liikkeeseenlaskijan ilmoittama kiinteä arvo. Jos Tuotto on suurempi tai yhtä suuri kuin 0 %, Palautuskerroin on 1.
Paino Sääntö 2:n laskentaa varten:	Ei sovelleta
Irtautumispiste:	Ei sovelleta
Kiinnityspiste:	Ei sovelleta
Palautusosuus:	Ei sovelleta
Valuuttakurssikerroin:	Ei sovelleta
FX Loppuarvo:	Ei sovelleta
FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
FX Alkuarvo:	Ei sovelleta
FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
Tuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa valittu Laskentakaava2:</u>

$$\sum_{i=1}^N \text{Paino}_i \times \left(\frac{\text{Loppuarvo}_i}{\text{Alkuarvo}_i} - 1 \right)$$

Selitys: Tuotto määräytyy korikomponenttikohtaisten suhteellisten arvonmuutosten painotettuna summana. Suhteellisessa arvonmuutoksessa Korikomponentin Loppuarvoa verrataan Alkuarvoon.

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Laskentakaava2:

$$\sum_{i=1}^{10} \text{Paino}_i \times \left(\frac{\text{Loppuarvo}_i}{\text{Alkuarvo}_i} - 1 \right)$$

Paino Laskentakaavan 2 laskentaa varten:

	Osake	ISIN	Paino (i)
1	SSE PLC	GB0007908733	1/10
2	ENGIE	FR0010208488	1/10
3	FORTUM OYJ	FI0009007132	1/10
4	ENDESA SA	ES0130670112	1/10
5	RWE AG	DE0007037129	1/10
6	NATIONAL GRID PLC	GB00BDR05C01	1/10
7	UNITED UTILITIES GROUP PLC	GB00B39J2M42	1/10
8	CENTRICA PLC	GB00B033F229	1/10
9	RED ELECTRICA CORPORACION SA	ES0173093024	1/10
10	E.ON SE	DE000ENAG999	1/10

Paino Laskentakaavan 5 laskentaa varten:

Ei sovelleta

Loppuarvo:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvo2:

Loppuarvon määräytymispäivän virallinen päätösarvo

Loppuarvon määräytymispäivä(t):

Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvon Määräytymispäivä:

	Päätymispäivä
Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Päätymispäivä:	16.1.2023
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Alkuarvo:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvo2:</u>
	Alkuarvon määräytymispäivän virallinen päätösarvo
Alkuarvon määräytymispäivä(t):	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvon Määräytymispäivä:</u>
	Lähtöpäivä
Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Lähtöpäivä:	16.1.2019
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Barrier:	0 %
Tuottoraja:	0 %
Kerroin:	Ei sovelleta
Vähimmäispalautuskerroin:	85 %
Viitekorko:	Ei sovelleta
Viitekoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Toteutuskorko:	Ei sovelleta
Enimmäispalautuskerroin:	Ei sovelleta
17. Takaisinmaksutapa:	Yhdessä erässä Takaisinmaksupäivänä
18. Lainaan soveltuvat Tuottokomponentit:	Hyvitys

Kohde-etuus/Kohde-etuuskori: Kohdassa 6. ilmoitettu Osakekori

19. Koron määräytymisperuste: Ei sovelleta

20. Hyvityksen määräytymisperuste:

Osakesidonnainen Laina:

Hyvitys: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa sekä Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Hyvitys 1:

Laskennallinen Pääoma × Tuottokerroin ×
Sovellettu Tuotto

Laskennallinen Pääoma: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu valittu Laskennallinen Pääoma 1:

Nimellisarvo

Nimellisarvo: 6.757.000 euroa

Pääomakerroin: Ei sovelleta

Tuottokerroin: 1,79

Sovellettu Tuotto: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Sovellettu Tuotto 2:

Suurempi seuraavista:

- (i) Vähimmäistuotto
- (ii) Kohde-etuuden Arvonmuutos

Vähimmäistuotto: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Vähimmäistuotto 1:

Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Vähimmäistuotto 1:

0 %

Vähimmäistuoton Määräytymispäivä(t): Ei sovelleta

Lukituskerroin: Ei sovelleta

Lukitustaso_(j): Ei sovelleta

Kohde-etuuden Arvonmuutos: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Tuottokaava6:

$$\text{Min}[\text{Enimmäistuotto}; (\sum_{i=1}^N \text{Paino}_i \times \text{Tuotto}_i) - \text{Tuottoraja}] [\times \text{Kerroin}]$$

Selitys: Kohde-etuuden Arvonmuutos on Korikomponenttien(i) painotettujen Tuottojen summa vähennettynä *Tuottorajalla*, kuitenkin enintään Enimmäistuotto [kerrottuna Kertoimella]

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuottokaava6:

$$\text{Min} \left[30 \% ; \left(\sum_{i=1}^{10} \text{Paino}_i \times \text{Tuotto}_i \right) - 0 \% \right]$$

Selitys: Kohde-etuuden Arvonmuutos on Korikomponenttien(i) painotettujen Tuottojen summa vähennettynä 0 %, kuitenkin enintään 30 %.

Paino:

	Osake	Paino (i)
1	SSE PLC	1/10
2	ENGIE	1/10
3	FORTUM OYJ	1/10
4	ENDESA SA	1/10
5	RWE AG	1/10
6	NATIONAL GRID PLC	1/10
7	UNITED UTILITIES GROUP PLC	1/10
8	CENTRICA PLC	1/10
9	RED ELECTRICA CORPORACION SA	1/10
10	E.ON SE	1/10

Enimmäistuotto: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Enimmäistuotto1:

	Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo
	<u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Enimmäistuotto1:</u>
	30 %
Kerroin Enimmäistuoton laskentaa varten:	Ei sovelleta
Tuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuotto4:</u>
	$\left(\frac{\text{Loppuarvo}_i}{\text{Alkuarvo}_i} - 1 \right)$
Loppuarvo:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvo2:</u>
	Loppuarvon määräytymispäivän virallinen päätösarvo
Loppuarvon määräytymispäivä(t):	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvon Määräytymispäivä:</u>
	Päätymispäivä
Arvostuspäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Havaintopäivät(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Päätymispäivä Loppuarvon määräytymispäivää varten:	16.1.2023
Keskiarvostuspäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Alkuarvo:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvo2:</u>
	Alkuarvon määräytymispäivän virallinen päätösarvo
Alkuarvon määräytymispäivä(t):	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvon Määräytymispäivä:</u>
	Arvostuspäivä

Arvostuspäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten:	16.1.2019
Havaintopäivät(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Lähtöpäivä Alkuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Tuottoraja:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Tuottoraja1:</u> Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo <u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuottoraja1:</u> 0 %
Kerroin Tuottorajan laskentaa varten:	Ei sovelleta
Valuuttakurssikerroin:	Ei sovelleta
FX Loppuarvo:	Ei sovelleta
FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
FX Alkuarvo:	Ei sovelleta
FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
21. Koronmaksupäivä(t)/Hyvityksen maksupäivä(t)/Kertatuoton maksupäivä:	2.2.2023 Mikäli Hyvityksen maksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy kyseinen Hyvityksen maksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Hyvityksen maksupäivän siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
22. Pankkipäivä:	Helsinki, TARGET
23. Pankkipäiväolettaja:	Seuraava

24. Lainan etuoikeusasema:	Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan 4.5 mukainen Joukkovelkakirjalaina
25. Liikkeeseenlaskijan oikeus ennenaikaiseen takaisinmaksuun:	Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.11
26. Arvo-osuuden omistajan oikeus vaatia ennen- aikaista takaisinmaksua:	Ei
27. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennen- aikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainmuutoksen perusteella ("Suo- jausinstrumenttiin kohdistunut lainmuutos")	Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.12 soveltuu
28. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennen- aikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentin yl- läpidosta johtuvien kulujen kasvun perusteella ("Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuva kulu- jen kasvu")	Ei sovelleta
29. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennen- aikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella ("Suojausinstru- mentissa tapahtunut häiriö"):	Ei sovelleta
30. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan takaisin- os- toon:	Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.18
31. Ehto Lainan liikkeeseenlaskun toteuttami- selle:	<p data-bbox="783 1328 1477 1397">OP Yrityspankilla on oikeus peruuttaa Lainan liikkeeseen- lasku, mikäli merkintöjen määrä jää alle 3.000.000 euron.</p> <p data-bbox="783 1417 1477 1487">OP Yrityspankki peruuttaa Lainan liikkeeseenlaskun, mi- käli Tuottokerroin jää alle 1,20.</p> <p data-bbox="783 1507 1477 1778">OP Yrityspankki pidättää itsellään oikeuden peruuttaa Lai- nan liikkeeseenlasku kokonaan tai osittain viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä, mikäli OP Yrityspankin mie- lestä kansallisissa tai kansainvälisissä taloudellisissa tai poliittisissa olosuhteissa taikka muissa Lainan liikkeeseen- laskuun oleellisesti vaikuttavissa olosuhteissa on tapahtu- nut sellainen muutos, joka voisi haitata tai vaikeuttaa Lai- nan liikkeeseenlaskun toteuttamista.</p>
32. Lainehtojen lopullinen vahvistaminen:	Sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.20
33. Tiedot Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja volatilitietistä:	Tiedot Hyvityksen perusteena olevan Kohde-etuuden ar- vonkehityksestä saa internet-osoitteesta www.op.fi/jouk- kolainat .

OSA II – ERITYISET EHDOT

Osakesidonnaiset Lainat

1. Markkinahäiriö: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 6 (*Erityiset ehdot – Osakesidonnaiset Lainat*) kohta 3 soveltuu
2. Lähtö-/Arvostus-/Päätymispäivän siirtyminen: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 6 (*Erityiset ehdot – Osakesidonnaiset Lainat*) kohta 4 soveltuu
3. Korjaus Osakkeen arvoon: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 6 (*Erityiset ehdot – Osakesidonnaiset Lainat*) kohta 5 soveltuu
4. Osakkeeseen tai sen liikkeeseenlaskeeseen yhtiöön kohdistuva mukauttamistoimenpide: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 6 (*Erityiset ehdot – Osakesidonnaiset Lainat*) kohta 6 soveltuu
5. Erityinen ennakoinen takaisinmaksu:
- a) Kohde-etuuden korvaamisen tai laskennan korjauksen kohtuuttomuus Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 6 (*Erityiset ehdot – Osakesidonnaiset Lainat*) kohta 7 a) soveltuu
- b) Lainan rakenteesta johtuva ennakkoinen takaisinmaksu Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 6 (*Erityiset ehdot – Osakesidonnaiset Lainat*) kohtaa 7 b) ei sovelleta

6. Arvopaperipörssi:

i	Osake (i)	Arvopaperipörssi
1	SSE PLC	Lontoo
2	ENGIE	EN Paris
3	FORTUM OYJ	Helsinki
4	ENDESA SA	Madrid
5	RWE AG	Xetra
6	NATIONAL GRID PLC	Lontoo
7	UNITED UTILITIES GROUP PLC	Lontoo
8	CENTRICA PLC	Lontoo
9	RED ELECTRICA CORPORACION SA	Madrid
10	E.ON SE	Xetra

7. Kohde-etuutta koskevien tietojen saatavuus ja erityisehdot:

Kohde-etuutta koskevia tietoja saa internet-sivuilla:

i	Osake (i)	Yhtiön internet-sivut
1	SSE PLC	www.sse.com
2	ENGIE	www.engieventures.com

3	FORTUM OYJ	www.fortum.com
4	ENDESA SA	www.endesa.es
5	RWE AG	www.rwe.com
6	NATIONAL GRID PLC	www2.nationalgrid.com
7	UNITED UTILITIES GROUP PLC	www.unitedutilities.com
8	CENTRICA PLC	www.centrica.com
9	RED ELECTRICA CORPORACION SA	www.ree.es
10	E.ON SE	www.eon.com

8. Lisenssisopimuksen mukainen käyttö-oikeus: Ei sovelleta

9. Tiedot indeksin/Viitekoron hallinnoijasta: Ei sovelleta

OSA III – MUUT EHDOT

Tiedot liikkeeseenlaskusta

1. Päätökset ja valtuudet, joiden nojalla Laina lasketaan liikkeeseen: OP Yrityspankin hallituksen 22.12.2017 antama valtuutus, jonka mukaisesti Lainan liikkeeseenlaskusta on tehty päätös 26.11.2018.
2. Liikkeeseenlaskuun osallistuvien intressit ja eturistiriidat: Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, mikä saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.
- Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa OP Yrityspankki toimii hyvän tavan mukaisesti.
3. Liikkeeseenlaskun luonne: Yksittäinen laina
4. Merkintäpaikat: Merkintäpaikkoina toimivat OP Osuuskunnan jäsenosuuspankkien konttorit sekä OP Yrityspankki Oyj.
5. Merkintäoikeudet: Ei sovellu
6. Merkintä-/säilytyspalkkio: Ei merkintäpalkkiota.
- Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio. Säilytyspalkkion suuruus riippuu sijoittajan käyttämän Arvo-osuustiliä hallinnoivan tahon säilytyspalveluehdoista.

7. Arvo-osuuksien kirjaaminen: Arvo-osuudet kirjataan merkitsijän ilmoittamalle arvo-osuustilille viimeistään viidentenä (5.) Liikkeeseenlaskupäivän jälkeisenä Pankkipäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja –tileistä annettujen lakien ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen ja näiden sääntöjen perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti.
8. Emissiokurssi: Kiinteä 100.
9. Merkinnän maksu: Kokonaisuudessaan merkittäessä
10. Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio: Lainalle maksettava lopullinen efektiivinen vuotuinen tuotto riippuu mahdollisesta Hyvityksestä ja Takaisinmaksettavasta määrästä, joten sitä ei ole mahdollista laskea etukäteen.
- Jos Laina pidetään Takaisinmaksupäivään asti, eikä maksettavaa Hyvitystä muodostu, ja Arvo-osuuden omistajille maksetaan vähintään 85 % Lainan nimellisarvosta, on Lainan efektiivinen vuotuinen tuotto negatiivinen (-3,94%).
- Lainan kassavirtojen painotettu keskimääräinen takaisinmaksuaika eli Macaulayn duraatio on 4 vuotta ja 17 päivää.
11. Merkintäsitoumukset: Ei
12. Kiintiöt tarjouksen toteuttamisessa kahden tai useamman valtion alueella: Ei sovellu
13. Arvio Liikkeeseenlaskijalle kertyvän pääoman määrästä: Liikkeeseenlaskijalle kertyy arviolta 100 % merkitystä nimellisarvosta liikkeeseenlaskuun liittyvien palkkioiden ja kulujen jälkeen.
14. Strukturointikustannus ja pääoman suunniteltu käyttötapa: Strukturointikustannus on enintään 4,48 prosenttia, joka vastaa noin 1,09 prosentin vuotuista kustannusta, mikäli sijoitus pidetään eräpäivään asti, eikä Lainassa ole tapahtunut ennaikaista takaisinmaksua. Kustannus sisältyy merkintähintaan, eli sitä ei vähennetä eräpäivänä maksettavasta tuotosta taikka eräpäivänä palautettavasta Takaisinmaksettavasta määrästä. Strukturointikustannus määritellään lainakohtaisesti ja se perustuu Lainan sisältämien korko- ja johdannaissijoitusten arvoille arvostuspäivänä 26.11.2018. Strukturointikustannus perustuu Lainan alustaviin ehtoihin. Strukturointikustannus sisältää kaikki liikkeeseenlaskijalle Lainasta aiheutuvat kulut, kuten liikkeeseenlasku-, lisenssi-, materiaali ja markkinointi-, selvitys- ja säilytyskustannukset. Liikkeeseenlaskija ei peri Lainasta erillistä merkintäpalkkiota.
- Laina on osa Liikkeeseenlaskijan varainhankintaa.
15. Arvo-osuusjärjestelmän rekisterinpitäjä: Euroclear Finland Oy
16. Lainan ISIN-koodi: FI4000359559
17. Pörssilistaus ja arvio sen alkamisesta: Ei listata

18. Jälkimarkkinat:	OP Osuuskunnan jäsenosuuspankkien konttoreissa otetaan vastaan Lainaa koskevia osto- ja myyntitarjouksia.
18. Suostumus arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei
19. Tarjousaika arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei sovelleta
20. Suostumukselle asetetut ehdot:	Ei sovelleta
21. Rahoituksenvälittäjä(t):	Ei sovelleta
22. Ilmoitukset:	Lainaa koskevat ilmoitukset ja kutsut saatetaan Arvo-osuuden omistajien tietoon internet-osoitteessa www.op.fi/joukkolainat .

Helsingissä, 14. päivänä tammikuuta 2019

OP YRITYSPANKKI OYJ

LAINAKOHTAISTEN EHTOJEN LIITE – LIIKKEESEENLASKUN TIIVISTELMÄ

Tiivistelmät koostuvat sääntelyn edellyttämistä tiedoista, joita kutsutaan nimellä "osatekijät". Nämä osatekijät on numeroitu jaksoittain A-E. (A.1. – E.7).

Tämä tiivistelmä sisältää kaikki ne osatekijät, jotka kyseessä olevasta arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskusta tulee esittää. Osatekijöiden numerointi ei välttämättä ole juokseva, sillä kaikkia sääntelyssä lueteltuja osatekijöitä ei arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonteen vuoksi ole esitettävä tässä tiivistelmässä.

Vaikka arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonne edellyttäisi jonkin osatekijän sisällyttämistä tiivistelmään, on mahdollista, ettei kyseistä osatekijää koskevaa merkityksellistä tietoa ole lainkaan. Tällöin osatekijä on kuvattu lyhyesti ja sen yhteydessä mainitaan "ei sovellu".

Jakso A – Johdanto ja varoitukset		
A.1.	Varoitus	<p>Tämä tiivistelmä on Ohjelmaesitteen johdanto.</p> <p>Sijoittajan tulee perustaa sijoituspäätöksensä Ohjelmaesitteeseen kokonaisuutena.</p> <p>Jos Ohjelmaesitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kante pannaan vireille Suomen ulkopuolella, kantaja voi Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Ohjelmaesitteen käännöskustannuksista.¹</p> <p>Ohjelmaesitteestä vastuulliset henkilöt voidaan asettaa siviilioikeudelliseen vastuuseen tiivistelmästä vain, jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen Ohjelmaesitteen muihin osiin nähden, tai jos siinä ei anneta yhdessä Ohjelmaesitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat sijoittamista tämän Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettaviin arvopapereihin.</p>
A.2.	Suostumus	Ei sovellu

Jakso B – Liikkeeseenlaskija		
B.1.	Toiminimi	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj:n toiminimi otettiin käyttöön 4.4.2016 alkaen (aiemmin Pohjola Pankki Oyj).</p> <p>Liikkeeseenlaskija on OP Yrityspankki Oyj (jäljempänä "Pankki", "OP Yrityspankki", "Laskenta-asiamies" tai "Liikkeeseenlaskija")</p> <p>OP Ryhmä:</p>

¹ Tiivistelmän käännösvelvollisuus koskee tilannetta, jossa Pankki tarjoaa Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettavia Lainoja jossakin muussa EU:n jäsenvaltiossa kuin Suomessa. Tällaisessa tilanteessa Pankilla ei ole velvollisuutta kääntää kuin tämä esitteen tiivistelmä kyseisen jäsenvaltion kielelle. Mahdollisissa oikeudenkäynneissä kyseisessä jäsenvaltiossa voi tuomioistuin velvoittaa kantajan kääntämään Ohjelmaesitteen kokonaisuudessaan maan viralliselle kielelle. Käännösvelvollisuus ei koske Suomessa nostettavaa kantetta.

		OP-Pohjola-ryhmän uusi nimi OP Ryhmä otettiin käyttöön 1.1.2015 alkaen. Samassa yhteydessä Keskusyhteisö OP-Pohjola osk:n nimi muutettiin OP Osuuskunnaksi.
B.2.	Kotipaikka ja muita tietoja	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj on julkinen osakeyhtiö ja finanssipalveluyritys, jonka kotipaikka on Helsinki ja johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. Pankki merkittiin Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin 14.7.1903 ja sen yritys- ja yhteisötunnus on 0199920-7. OP Yrityspankki harjoittaa liikepankkina luottolaitostoinnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoitus- ja säilytyspalvelua. Osoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki, Suomi. Pankkiin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmä muodostuu yhteenliittymästä ja muusta OP Ryhmästä. Yhteenliittymä on Yhteenliittymälaiassa säännelty kokonaisuus. OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on merkitty kaupparekisteriin 23.5.1997. OP Osuuskunnan yritys- ja yhteisötunnus on 0242522-1. Yhtiön rekisteröity osoite on OP Osuuskunta, Teollisuuskatu 1, 00510 Helsinki ja puhelinnumero 010 252 010. OP Ryhmään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.</p>
B.4.b	Tiedossa olevat suuntaukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Liikkeeseenlaskijaan ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotasoa ja pankkisääntelyn kiristyminen.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmään ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotasoa ja pankkisääntelyn kiristyminen.</p>
B.5.	Konserni	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään. OP Ryhmä muodostuu noin 160 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yrityspankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oyj kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivaldasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmä muodostuu noin 160 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa tois-</p>

		<p>tensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oy kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet.</p> <p>OP Ryhmän rakenne 31.3.2018:</p> <div style="text-align: center;"> <p>OP RYHMÄ</p> <p>1,8 milj. omistaja-asiakasta, joista 90 % kotitalouksia</p> <p>Omistus 100 %</p> <p>157 OP Ryhmään kuuluvaa jäsenosuuspankkia</p> <p>Omistus 100 %</p> <p>OP OSUUSKUNTA</p> <p>MERKITTÄVÄT TYTÄRYHTIÖT</p> <ul style="list-style-type: none"> <li style="width: 33%;">OP Yrityspankki Oy* <li style="width: 33%;">OP Varainhoito Oy* <li style="width: 33%;">OVY Oy* <li style="width: 33%;">• OP Vakuutus Oy** <li style="width: 33%;">OP Kiinteistösi joitus Oy* <li style="width: 33%;">Pivo Wallet Oy* <li style="width: 33%;">Helsingin Seudun Osuuspankki*** <li style="width: 33%;">OP Henkivakuutus Oy* <li style="width: 33%;">Checkout Finland Oy* <li style="width: 33%;">OP Asuntoluottopankki Oy* <li style="width: 33%;">OP Rahastoyhtiö Oy* <li style="width: 33%;">OP Korttityhtiö Oy* <li style="width: 33%;">OP Asiakaspalvelut Oy* <li style="width: 33%;">OP Palvelut Oy* <p><small>* OP Osuuskunnan omistus 100 % ** Suunnitella siirtää tytäryhtiöineen OP Yrityspankki Oy:stä OP Osuuskunnan suoraan omistukseen tulevaisuudessa *** OP Osuuskunnan määräysvalta 2/3 KESKINAINEN VASTUU: OP Osuuskunta ja OP Ryhmän jäsenluottolaitokset, jotka kuuluvat keskinäisen vastuun piiriin, on merkitty kuvaan oranssilla</small></p> </div>						
B.9.	Tulosennuste	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Vuoden 2018 näkymät: OP Yrityspankki -konsernin tuloksen ennen veroja odotetaan muodostuvan samantasoisesti kuin vuonna 2017.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>Vuoden 2018 tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoisesti kuin vuoden 2017 tulos.</p>						
B.10.	Tilintarkastuskertomuksien huomautukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.</p>						
B.12.	Historialliset tiedot, kehitysnäkymät, merkittävät muutokset	<p>Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:</p> <p style="text-align: center;">Tuloslaskelma</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;"></td> <td style="width: 35%; text-align: center;">1–12/</td> <td style="width: 35%; text-align: center;">1–12/</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Milj. €</td> <td style="text-align: center;">2017</td> <td style="text-align: center;">2016</td> </tr> </table>		1–12/	1–12/	Milj. €	2017	2016
	1–12/	1–12/						
Milj. €	2017	2016						

	Korkokate	259	228
	VakuutusKate	459	534
	Nettopalkkiotuotot	-24	-4
	Sijoitustoiminnan nettotuotot	389	247
	Liiketoiminnan muut tuotot	38	33
	Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1	-2
	Tuotot yhteensä	1 121	1 037
	Henkilöstökulut	164	162
	Poistot ja arvonalentumiset	64	51
	Liiketoiminnan muut kulut	344	281
	Kulut yhteensä	573	494
	Saamisten arvonalentumiset	12	37
	OP-bonukset omistaja-asiakkaille	2	2
	Tulos ennen veroja	535	504
	Tuloverot	105	102
	Tilikauden tulos	430	402
	Jakautuminen:		
	Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden tuloksesta	424	399
	Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta.	6	3
	Tilikauden tulos	430	402
	Laaja tuloslaskelma		
	Tilikauden tulos	430	402
	Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	4	-79
	Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
	Käyvän arvon rahaston muutos		
	Käypään arvoon arvostamisesta	-37	104
	Rahavirran suojauksesta	-4	-7
	Muuntoerot	0	0
	Tuloverot		
	Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-1	16
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
	Käypään arvoon arvostamisesta	7	-21
	Rahavirran suojauksesta	1	1
	Tilikauden laaja tulos	400	416
	Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
	Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	394	412
	Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	6	4
	Yhteensä	400	416
	Tase		

	Milj. €	31.12. 2017	31.12. 2016
Käteiset varat		12 825	9 336
Saamiset luottolaitoksilta		9 294	9 458
Kaupankäynnin rahoitusvarat		589	638
Johdannaissopimukset		3 426	4 678
Saamiset asiakkailta		20 120	18 702
Sijoitusomaisuus		15 506	16 698
Osuudet osakkuusyrityksissä		49	46
Aineettomat hyödykkeet		777	790
Aineelliset hyödykkeet		115	93
Muut varat		1 708	2 488
Verosaamiset		35	46
Varat yhteensä		64 445	62 974
Velat luottolaitoksille		14 035	10 332
Johdannaissopimukset		3 216	4 398
Velat asiakkaille		18 837	16 178
Vakuutusvelka		3 143	3 008
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		16 791	19 826
Varaukset ja muut velat		2 307	3 231
Verovelat		419	405
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 547	1 592
Velat yhteensä		60 295	58 969
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto		164	197
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		2 404	2 179
Määräysvallattomien omistajien osuus		60	109
Oma pääoma yhteensä		4 149	4 005
Velat ja oma pääoma yhteensä		64 445	62 974
Luottolaitosvakavaraisuus			
Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.			
Omat varat, milj. €		31.12.2017	31.12.2016
OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma		4 149	4 005
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta		-125	-279
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus		-2	-6
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä		4 022	3 720
Aineettomat hyödykkeet		-76	-76
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut		-16	-23

Ennakoitu voitonjako	-212	-201
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-134	-126
Ydinpääoma (CET1)	3 584	3 295
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	137	140
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	137	140
Ensisijainen pääoma (T1)	3 720	3 435
Debentuurilainat	1 073	1 193
Toissijainen pääoma (T2)	1 073	1 193
Omat varat yhteensä	4 793	4 628
Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 5 miljoonaa euroa.		
Pääomalinainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.		
Kokonaisriski, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Luotto- ja vastapuoliriski	19 694	19 354
Standardimenetelmä (SA)	2 069	1 861
Valtio- ja keskuspankkivastuut	18	33
Luottolaitosvastuut	29	51
Yritysvastuut ***	1 963	1 702
Vähittäisvastuut	14	12
Muut *	44	64
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	17 626	17 493
Luottolaitosvastuut	1 053	1 141
Yritysvastuut	11 643	11 551
Vähittäisvastuut	1 130	983
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **	3 753	3 741
Muut	47	77
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 179	1 329
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 266	1 163
Vastuun arvonoikey (CVA)	205	253
Kokonaisriski yhteensä	22 343	22 099
* Muiden vastuiden riskipainosta 44 miljoonaa (45) euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
*** Vertailutietoa korjattu SA Yritysvastuiden osalta.		
Suhdeluvut, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,0	14,9
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	16,7	15,5
Vakavaraisuussuhde	21,5	20,9
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,0	14,9
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	16,0	14,9
Vakavaraisuussuhde	20,8	20,3

Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Omat varat	4 793	4 628
Pääomavaatimus	2 358	2 327
Puskuri pääomavaatimuksiin	2 435	2 301

Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

OP Yrityspankki otti käyttöön 1.1.2018 IFRS 9 -standardin "Rahoitusinstrumentit". IFRS 9 -standardin mukaiset OP Yrityspankin laatimisperiaatteet on julkaistu OP Yrityspankin osavuositarkastuksessa ajalta 1.1.-31.3.2018. IFRS 9 -standardiin siirtymän vaikutukset rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen on esitetty OP Yrityspankin vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Kirjanpitoarvoihin tehdyt oikaisut kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen omaan pääomaan. OP Yrityspankki ei ole oikaisut aikaisempien vuosien vertailutietoja. Merkittävimmät luokittelumuutokset kohdistuivat OP Yrityspankin vahinkovakuutuksen sijoituksiin.

Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2017 jälkeen.

OP Ryhmän keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:

Tuloslaskelma

Milj. €	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Korkokate	279	260	1 094	1 058
Vakuutuskate	137	140	478	558
Nettopalkkiotuotot	254	222	928	859
Sijoitustoiminnan nettotuotot	90	108	495	390
Liiketoiminnan muut tuotot	11	18	94	122
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	-4	27	1
Tuotot yhteensä	784	743	3 115	2 989
Henkilöstökulut	193	199	758	762
Poistot ja arvonalentumiset	88	44	246	160
Liiketoiminnan muut kulut	223	188	769	646
Kulut yhteensä	504	431	1 773	1 567
Saamisten arvonalentumiset	20	41	48	77
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	56	53	217	206
Tulos ennen veroja	204	218	1 077	1 138
Tuloverot	51	41	223	223
Kauden tulos	153	177	854	915

	Jakautuminen:				
	Omistajille	150	177	849	913
	Määräysvallattomille omistajille	3	0	6	2
	Kauden tulos	153	177	854	915
	Laaja tuloslaskelma				
	Kauden tulos	153	177	854	915
	Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	20	-27	48	-329
	Uudelleenarvostusrahaston muutos	17		17	
	Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
	Käyvän arvon rahaston muutos				
	Käypään arvoon arvostamisesta	-86	-54	-146	176
	Rahavirran suojauksesta	-4	-59	-32	-35
	Muuntoerot	0	0	0	0
	Tuloverot				
	Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-4	5	-10	66
	Uudelleenarvostusrahaston muutos	-4		-4	0
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
	Käypään arvoon arvostamisesta	17	11	29	-35
	Rahavirran suojauksesta	1	12	6	7
	Kauden laaja tulos	110	66	764	764
	Laajan tuloksen jakautuminen:				
	Omistajille	122	63	759	726
	Määräysvallattomille omistajille	-12	3	5	38
	Kauden laaja tulos	110	66	764	764
	Tase				
				31.12.	31.12.
	Milj. €			2017	2016
	Käteiset varat			12 937	9 471
	Saamiset luottolaitoksilta			504	337
	Kaupankäynnin rahoitusvarat			590	692
	Johdannaissopimukset			3 412	4 732
	Saamiset asiakkailta			82 240	78 604
	Sijoitusomaisuus			22 506	25 105
	Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			10 126	9 168
	Osuudet osakkuusyrittäksissä			228	91
	Aineettomat hyödykkeet			1 555	1 474
	Aineelliset hyödykkeet			798	871

Muut varat	2 131	2 992
Verosaamiset	214	210
Varat yhteensä	137 242	133 747
Velat luottolaitoksille	5 157	4 669
Johdannaissopimukset	3 026	4 044
Velat asiakkaille	65 549	60 077
Vakuutusvelka	9 950	10 586
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitus sopimuksista	10 158	9 205
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26 841	28 287
Varaukset ja muut velat	3 150	4 226
Verovelat	890	894
Lisäosuudet	0	77
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 400	1 445
Velat yhteensä	126 122	123 509
Oma pääoma		
OP Ryhmän omistajien osuus		
Osuuspääoma		
Jäsenosuudet	191	182
Tuotto-osuudet	2 906	2 719
Käyvän arvon rahasto	176	318
Muut rahastot	2 173	2 108
Kertyneet voittovarot	5 573	4 808
Määräysvallattomien omistajien osuus	101	102
Oma pääoma yhteensä	11 121	10 237
Velat ja oma pääoma yhteensä	137 242	133 747
Luottolaitosvakavaraisuus		
Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty OP Yhteenliittymästä EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
Omat varat, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
OP Ryhmän oma pääoma	11 121	10 237
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	92	-168
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-16	-41
Lisäosuuspääomat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstiä		77
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	11 197	10 105
Aineettomat hyödykkeet	-717	-620
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-31	-64
Takaisinmaksettavat osuuspääomat	-148	-156

	Ennakoitu voitonjako	-90	-83
	Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-320	-309
	Ydinpääoma (CET1)	9 891	8 872
	Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	81	81
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	81	81
	Ensisijainen pääoma (T1)	9 973	8 954
	Debentuurilainat	1 121	1 239
	Toissijainen pääoma (T2)	1 121	1 239
	Omat varat yhteensä	11 093	10 192
	Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 20 (36) miljoonaa euroa.		
	Ydinpääomasta on vähennetty valvojan luvan mukaisesti asiakkaille tammikuussa 2018 palautetut irtisanotut osuuspääomat 148 (156) miljoonaa euroa ja heinäkuussa 2017 palautetut lisäosuudet 70 miljoonaa euroa. Lisäosuuspääomiin ja pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.		
	Kokonaisriski, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
	Luotto- ja vastapuoliriski	39 383	38 853
	Standardimenetelmä (SA)	3 859	3 233
	Valtio- ja keskuspankkivastuut	18	39
	Luottolaitosvastuut	8	36
	Yritysvastuut	2 423	1 812
	Vähittäisvastuut	1 057	1 039
	Muut *	353	307
	Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	35 525	35 620
	Luottolaitosvastuut	1 054	1 143
	Yritysvastuut	21 438	20 913
	Vähittäisvastuut	4 959	4 698
	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **	7 002	7 605
	Muut	1 072	1 261
	Markkina- ja selvitysriski, standardimenetelmä	1 179	1 329
	Operatiivinen riski, standardimenetelmä	3 958	3 666
	Vastuun arvonoinaisu (CVA)	205	253
	Kokonaisriski yhteensä	44 725	44 101
	EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	4 492	
	Kokonaisriski sisältäen riskipainolattiat	49 216	44 101
	* Muiden vastuiden riskipainosta 283 miljoonaa (253) euroa on laskennallisia verosaamia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
	** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,4 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
	Suhdeluvut, %	31.12.2017	31.12.2016
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,1	20,1
	Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,3	20,3

	Vakavaraisuussuhde	22,5	23,1
	Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2017	31.12.2016
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,1	19,9
	Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,1	19,9
	Vakavaraisuussuhde	22,4	22,8
	Suhdeluvut ilman riskipainolattioita, %	31.12.2017	31.12.2016
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	22,1	20,1
	Tier 1 -vakavaraisuussuhde	22,3	20,3
	Vakavaraisuussuhde	24,8	23,1
	Riskipainolattioiden vaikutus CET 1 -suhdelukuun oli -2,0 prosenttiyksikköä.		
	Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
	Omat varat	11 093	10 192
	Pääomavaatimus	7 027	5 520
	Puskuri pääomavaatimukseen	4 067	4 673
	Pääomavaatimus 14,3 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 2,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 1,75 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. Vertailuvuonna pääomavaatimus oli 12,5 prosenttia. EKP:n P2R-vaatimus tuli voimaan 1.1.2017.		
	Velkaantuneisuus, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
	Ensisijainen pääoma (T1)	9 973	8 954
	Vastuut yhteensä	127 027	120 257
	Vähimmäisomavaraisuusaste, %	7,9	7,4
	Velkaantumisasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään EU komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia.		
	<p>OP Ryhmän 24.4.2018 julkaiseman arvion mukaan OP Ryhmän vuoden 2018 tuloksen ennakoidaan edelleen olevan hyvällä tasolla mutta jäävän viime vuoden lähes ennätystasosta tulosta pienemmäksi, toisin kuin 8.2.2018 julkaistussa OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa arvioitiin. Tulonäkymää heikentää erityisesti sijoitustuottojen aiemmin arvioitua heikompi kehitys sekä kehittämisestä aiheutuvien kustannusten nousu ennakoitua suuremmiksi. Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia OP Ryhmän kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.</p> <p>OP Ryhmä otti käyttöön 1.1.2018 IFRS 9 -standardin "Rahoitusinstrumentit". IFRS 9 -standardin mukaiset OP Ryhmän laatimisperiaatteet ja IFRS 9 -standardiin siirtymän vaikutukset rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen on esitetty OP Ryhmän vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Kirjanpito-arvoihin tehdyt oikaisut kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen omaan pääomaan. OP Ryhmä ei ole oikaisut aikaisempien vuosien vertailutietoja. Merkittävimmät luokittelumuutokset kohdistuivat OP Ryhmän vahinko- ja henkivakuutuksen sijoituksiin.</p>		

Lukuunottamatta edellä mainittuja tapahtumia OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2017 jälkeen.

Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeiset historialliset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuosikatsauskaudella 1.1. – 30.9.2018 (Huom! Osavuosikatsauskauden tunnusluvut ovat tilintarkastamattomat):

Tuloslaskelma

Milj. €	7–9/ 2018	7–9/ 2017	1–9/ 2018	1–9/ 2017
Korkokate	66	67	192	187
VakuutusKate	148	74	421	322
Nettopalkkiotuotot	-6	-10	-12	-10
Sijoitustoiminnan nettotuotot	66	104	210	291
Liiketoiminnan muut tuotot	20	10	36	20
Tuotot yhteensä	294	245	848	810
Henkilöstökulut	42	37	138	121
Poistot ja arvonalentumiset	17	15	52	43
Liiketoiminnan muut kulut	87	82	267	242
Kulut yhteensä	146	133	457	406
Saamisten arvonalentumiset	-11	1	-6	-11
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-1	0	-1	-1
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-9		-13	
Tulos ennen veroja	127	112	370	392
Tuloverot	20	27	67	76
Kauden tulos	107	85	303	317
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	103	83	296	313
Määräysvallattomille omistajille	3	2	7	3
Kauden tulos	107	85	303	317
Laaja tuloslaskelma				
Kauden tulos	107	85	303	317
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	14	-7	22	5
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Käypään arvoon arvostamisesta	-14	-16	-73	-11
Rahavirran suojauksesta	-2	-3	-4	-4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	9		13	
Muuntoerot	0	0	0	0
Tuloverot				
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				

	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-3	1	-4	-1
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi				
	Käypään arvoon arvostamisesta	3	3	15	2
	Rahavirran suojauksesta	0	1	1	1
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-2		-3	
	Kauden laaja tulos	113	64	270	308
	Laajan tuloksen jakautuminen:				
	Emoyhtiön omistajille	109	62	263	304
	Määräysvallattomille omistajille	3	2	7	4
	Kauden laaja tulos	113	64	270	308
	Tase				
			30.9.	31.12.	
	Milj. €		2018	2017	
	Käteiset varat		12 669	12 825	
	Saamiset luottolaitoksilta		8 814	9 294	
	Johdannaissopimukset		3 342	3 426	
	Saamiset asiakkailta		21 756	20 120	
	Sijoitusomaisuus		16 151	16 144	
	Aineettomat hyödykkeet		741	777	
	Aineelliset hyödykkeet		120	115	
	Muut varat		1 698	1 708	
	Verosaamiset		48	35	
	Varat yhteensä		65 338	64 445	
	Velat luottolaitoksille		13 908	14 035	
	Johdannaissopimukset		2 934	3 216	
	Velat asiakkaille		17 792	18 837	
	Vakuutusvelka		3 243	3 143	
	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		19 234	16 791	
	Varaukset ja muut velat		2 160	2 307	
	Verovelat		422	419	
	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 476	1 547	
	Velat yhteensä		61 170	60 295	
	Oma pääoma				
	Emoyhtiön omistajien osuus				
	Osakepääoma		428	428	
	Käyvän arvon rahasto		67	164	
	Muut rahastot		1 093	1 093	
	Kertyneet voittovarot		2 508	2 404	
	Määräysvallattomien omistajien osuus		73	60	
	Oma pääoma yhteensä		4 169	4 149	
	Velat ja oma pääoma yhteensä		65 338	64 445	

Luottolaitosvakavaraisuus		
Omat varat, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 169	4 149
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-226	-125
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	1	-2
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 943	4 022
Aineettomat hyödykkeet	-71	-76
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-28	-16
Ennakoitu voitonjako	-148	-212
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-96	-134
Ydinpääoma (CET1)	3 601	3 584
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	90	137
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	90	137
Ensisijainen pääoma (T1)	3 691	3 720
Debentuurilainat	977	1 073
Toissijainen pääoma (T2)	977	1 073
Omat varat yhteensä	4 668	4 793
Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 7 miljoonaa euroa (5).		
Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Syyskuussa maksettiin takaisin 50 miljoonan euron pääomalaina. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovellettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.		
Kokonaisriski, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
Luotto- ja vastapuoliriski	21 071	19 694
Standardimenetelmä (SA)	2 447	2 069
Valtio- ja keskuspankkivastuut	19	18
Luottolaitosvastuut	8	29
Yritysvastuut	2 337	1 963
Vähittäisvastuut	15	14
Muut*	67	44
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	18 625	17 626
Luottolaitosvastuut	988	1 053
Yritysvastuut	12 531	11 643
Vähittäisvastuut	1 260	1 130
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset**	3 735	3 753
Muut	110	47
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 393	1 179
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 285	1 266
Vastuun arvonoikaus (CVA)	227	205
Kokonaisriski yhteensä	23 976	22 343
* Muiden vastuiden riskipainosta 49 miljoonaa euroa (44) on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomasta vähentämisen sijaan.		

** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäistä vakuutusyhtiösijoituksista.

Suhdeluvut, %	30.9.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,0	16,0
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,4	16,7
Vakavaraisuussuhde	19,5	21,5

Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	30.9.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,0	16,0
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,0	16,0
Vakavaraisuussuhde	19,1	20,8

Pääomavaatimus, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
Omat varat	4 668	4 793
Pääomavaatimus	2 528	2 358
Puskuri pääomavaatimukseen	2 140	2 435

Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

Pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.9.2018 jälkeen.

OP Ryhmän keskeiset historialliset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuosikatsauskaudella 1.1. – 30.9.2018 (Huom! Osavuosikatsauskauden tunnusluvut ovat tilintarkastamattomat).

Tuloslaskelma

Milj. €	7–9/ 2018	7–9/ 2017	1–9/ 2018	1–9/ 2017
Korkokate	297	287	867	821
Vakuutuskate	154	80	432	341
Nettopalkkiotuotot	212	203	655	637
Sijoitustoiminnan nettotuotot	79	171	284	418
Liiketoiminnan muut tuotot	25	12	46	75
Tuotot yhteensä	766	753	2 286	2 292
Henkilöstökulut	178	171	592	564
Poistot ja arvonalentumiset	58	63	189	159
Liiketoiminnan muut kulut	185	179	597	542
Kulut yhteensä	422	414	1 378	1 265
Saamisten arvonalentumiset	-17	-5	-24	-28

	OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-58	-55	-167	-161
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-7		-30	
	Tulos ennen veroja	262	279	687	838
	Tuloverot	44	64	135	164
	Kauden tulos	218	215	552	674
	Jakautuminen:				
	Omistajille	214	214	545	671
	Määräysvallattomille omistajille	4	2	8	3
	Kauden tulos	218	215	552	674
	Laaja tuloslaskelma				
	Kauden tulos	218	215	552	674
	Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot(/tappiot)	88	-33	126	28
	Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi				
	Käyvän arvon rahaston muutos				
	Käypään arvoon arvostamisesta	-21	-58	-101	-60
	Rahavirran suojauksesta	-25	-4	-12	-28
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	7		30	
	Muuntoerot	0	0	0	0
	Tuloverot				
	Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista(/tappioista)	-18	7	-25	-6
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi				
	Käypään arvoon arvostamisesta	4	12	20	12
	Rahavirran suojauksesta	5	1	2	6
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-1		-6	
	Kauden laaja tulos	257	139	586	626
	Laajan tuloksen jakautuminen:				
	Omistajille	253	143	578	609
	Määräysvallattomille omistajille	4	-3	8	17
	Kauden laaja tulos	257	139	586	626
	Tase				
	Milj. €		30.9.	31.12.	
			2018	2017	
	Käteiset varat		12 767	12 937	
	Saamiset luottolaitoksilta		335	504	
	Johdannaissopimukset		3 286	3 412	
	Saamiset asiakkailta		86 020	82 193	
	Sijoitusomaisuus		22 777	23 324	
	Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		10 430	10 126	

Aineettomat hyödykkeet	1 540	1 555
Aineelliset hyödykkeet	775	798
Muut varat	2 103	2 131
Verosaamiset	220	224
Varat yhteensä	140 253	137 205
Velat luottolaitoksille	4 239	5 157
Johdannaissopimukset	2 795	3 026
Velat asiakkaille	67 000	65 549
Vakuutusvelka	9 632	9 950
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	10 466	10 158
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	29 378	26 841
Varaukset ja muut velat	2 867	3 150
Verovelat	906	890
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 353	1 400
Velat yhteensä	128 636	126 122
Oma pääoma		
OP Ryhmän omistajien osuus		
Osuuspääoma		
Jäsenosuudet	196	191
Tuotto-osuudet	2 965	2 906
Käyvän arvon rahasto	81	176
Muut rahastot	2 179	2 173
Kertyneet voittovarot	6 050	5 536
Määräysvallattomien omistajien osuus	145	101
Oma pääoma yhteensä	11 617	11 084
Velat ja oma pääoma yhteensä	140 253	137 205
Luottolaitosvakavaraisuus		
Omat varat, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
OP Ryhmän oma pääoma	11 617	11 121
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-120	92
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-6	-16
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	11 490	11 197
Aineettomat hyödykkeet	-740	-717
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-70	-31
Takaisinmaksettavat osuuspääomat		-148
Ennakoitu voitonjako	-70	-90
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-298	-320
Ydinpääoma (CET1)	10 312	9 891
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	80	81
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	80	81
Ensisijainen pääoma (T1)	10 393	9 973
Debentuurilainat	1 028	1 121
Toissijainen pääoma (T2)	1 028	1 121

		Omat varat yhteensä	11 420	11 093
		Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 27 miljoonaa euroa (20).		
		Vertailuvuonna ydinpääomasta on vähennetty valvojan luvan mukaisesti asiakkaille tammikuussa 2018 palaute- tut irtisanotut osuuspääomat 148 miljoonaa euroa. Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrument- teja koskevia siirtymäsäännöksiä. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovel- lettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.		
		Kokonaisriski, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
		Luotto- ja vastapuoliriski	41 017	39 383
		Standardimenetelmä (SA)	3 758	3 859
		Valtio- ja keskuspankkivastuut	19	18
		Luottolaitosvastuut	9	8
		Yritysvastuut	2 429	2 423
		Vähittäisvastuut	961	1 057
		Muut*	339	353
		Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	37 259	35 525
		Luottolaitosvastuut	990	1 054
		Yritysvastuut	23 106	21 438
		Vähittäisvastuut	5 173	4 959
		Oman pääoman ehtoiset sijoitukset**	6 843	7 002
		Muut	1 147	1 072
		Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 393	1 179
		Operatiivinen riski, standardimenetelmä	4 136	3 958
		Vastuun arvonoikaus (CVA)	227	205
		Kokonaisriski yhteensä	46 773	44 725
		EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	4 915	4 492
		Kokonaisriski sisältäen riskipainolattiat	51 688	49 216
		* Muiden vastuiden riskipainosta 312 miljoonaa euroa (283) on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
		** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,4 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyh- tiösijoituksista.		
		Suhdeluvut, %	30.9.2018	31.12.2017
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,0	20,1
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,1	20,3
		Vakavaraisuussuhde	22,1	22,5
		Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	30.9.2018	31.12.2017
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,0	20,1
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,0	20,1
		Vakavaraisuussuhde	21,9	22,4
		Suhdeluvut ilman riskipainolattioita, %	30.9.2018	31.12.2017

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	22,0	22,1
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	22,2	22,3
Vakavaraisuussuhde	24,4	24,8

Riskipainolattioiden vaikutus CET 1 -suhdeluukuun oli -2,0 prosenttiyksikköä.

Pääomavaatimus, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
Omat varat	11 420	11 093
Pääomavaatimus	7 377	7 027
Puskuri pääomavaatimukseen	4 043	4 067

Pääomavaatimus 14,3 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteistä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 2,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 1,75 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksesta. EKP:n P2R-vaatimus on ollut voimassa 1.1.2017 lähtien.

Velkaantuneisuus, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
Ensisijainen pääoma (T1)	10 393	9 973
Vastuut yhteensä	131 435	127 027
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	7,9	7,9

Velkaantumistasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään Komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia.

Yhteenveto riskipainotetuista vastuueristä (EU-OVI), milj. €	Riskipainotetut erät		Vähimmäispääomavaatimukset
	30.9.2018	30.6.2018	30.9.2018
1 Luottoriski (lukuun ottamatta vastapuoliriskiä)	40 218	39 634	3 217
2 josta standardimenetelmä	4 532	4 752	363
3 josta sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmä (FRB)	23 670	23 132	1 894
4 josta sisäisten luottoluokitusten edistynyt menetelmä (AIRB)	5 173	4 887	414
5 josta oman pääoman ehtoiset sijoitukset yksinkertaisen riskipainotetun menetelmän nojalla	390	409	31
5a josta oman pääoman ehtoiset sijoitukset PD-LGD-menetelmä	6 453	6 455	516
6 Vastapuoliriski	674	729	54
7 josta arvostaminen markkinahintaan	447	533	36
12 josta vastuun arvonolaisuus	227	197	18
13 Selvitysrisi	0	0	0
14 Arvopaperistamisvastuut muussa rahoitustoiminnassa (ylärajan jälkeen)	41	40	3
15 josta IRB-menetelmä	41	40	3
19 Markkinariski	1 393	1 298	111
20 josta standardimenetelmä	1 393	1 298	111
23 Operatiivinen riski	4 136	4 136	331
25 josta standardimenetelmä	4 136	4 136	331
27 Vähennysrajan alittavat määrät (joihin sovelletaan 250 prosentin riskipainoa)	312	358	25
29 Yhteensä	46 773	46 196	3 742
30 EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	4 915	4 808	393
31 Yhteensä sisältäen riskipainolattiat	51 688	51 003	4 135

Neljännesvuoden aikana kokonaisriski kasvoi 1,3 prosenttia.

EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat kohdistuvat vähittäisvastuiden muihin kuin pk-yritysvastuisiin. Näissä keskimääräiselle riskipainolle asetetut lattiat ovat kiinteistövakuudellisille 15,4 prosenttia ja muille kuin kiinteistövakuudellisille 32,7 prosenttia. EKP:n riskipainolattia on voimassa päätöksen kumoamiseen asti.

IRB-riskipainotettujen erien siltalaskelma (EU-CR8), milj. €

			a	b
			Riskipainotettujen vastuuerien määrät	Pääomavaatimukset
1	Riskipainotetut vastuuerät edellisen raportointikauden lopussa 30.6.2018		28 019	2 242
2	Vastuiden määrä		497	40
3	Vastuiden laatu		191	15
4	Mallipäivitykset		136	11
9	Riskipainotetut vastuuerät raportointikauden lopussa 30.9.2018		28 842	2 307

Siltalaskelmalla on esitetty neljännesvuoden aikana tapahtuneet muutokset vähittäisvastuissa, yritys vastuissa ja luottolaitos vastuissa. Vastuiden määrän kasvu ja luottokannan laadun heikkeneminen kasvattivat riskipainotettuja eriä. Sisäisten luottoluokitusten menetelmien käyttö laajennettiin koskemaan Ryhmään liittyneitä osuuspankkeja, vaikutus on esitetty kohdassa mallipäivitykset.

OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.9.2018 jälkeen.

B.13.	Viimeaikaiset tapahtumat jotka voivat vaikuttaa maksukykyyn	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia Liikkeeseenlaskijaan liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa Liikkeeseenlaskijan maksukykyä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia OP Ryhmään liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa OP Ryhmän maksukykyä.</p>
B.14.	Konsernin sisäinen riippuvuus	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään ja on tätä kautta riippuvainen ryhmästä. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yrityspankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvatusti.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yrityspankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvatusti ja tätä kautta riippuvaisia toisistaan.</p>
B.15.	Päätoimialat	<p>OP Ryhmän 10.6.2016 vahvistetun strategian ja ryhmätasoisien strategisten tavoitteiden mukaisesti OP Ryhmän tavoitteena on muuttua asteittain puhtaasta finanssitoimijasta digitaalisen ajan monialaiseksi palveluyritykseksi, jolla on vahva finanssiosaaminen. Strategiassa korostuu asiakaskokemuksen kehittäminen ja tehokkuuden parantaminen palveluita ja toimintoja digitalisoimalla sekä uusien asiakaskeskeisten liiketoimintamallien rakentaminen, jotka tarjoavat synergioita suhteessa nykyisiin finanssipalveluihin. Liiketoimintaa laajennetaan kasvattamalla muun muassa terveyst- ja hyvinvointiliiketoimintaa. Tulevina vuosina OP</p>

		<p>aikoo rakentaa terveys- ja hyvinvointipalveluista neljännen liiketoiminta-alueensa pankki-, vakuutus- ja varainhoitoliiketoimintojen rinnalle.</p> <p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki harjoittaa liikepankkina luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoitus- ja säilytyspalveluja. Muun liiketoimintansa lisäksi OP Yrityspankki toimii OP Ryhmän keskuspankkina ja vastaa ryhmän maksuvalmiudesta sekä kansainvälisestä liiketoiminnasta.</p> <p>OP Yrityspankilla on toimintaa Suomessa ja Baltian pankkitoiminta tarjoaa rahoitusyhtiötuotteita Virossa, Latviassa ja Liettuassa. OP Yrityspankki –konserniin kuuluvalla OP Vakuutuksella on Virossa vahinkovakuutustoimintaa harjoittava tytäryhtiö Seesam Insurance AS, jolla on sivuliikkeet Latviassa ja Liettuassa.</p> <p>OP Ryhmän terveys- ja hyvinvointipalveluliiketoiminta on keskitetty OP Vakuutus Oy:n omistamaan, vuoden 2013 alussa toimintansa aloittaneeseen Pohjola Terveys Oy:öön (entinen Omasairaala Oy). Valtakunnallista sairaalaverkostoa rakennetaan Pohjola-nimellä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmään kuuluvat yritykset harjoittavat pankki- ja vakuutustoimintaa ja sitä tukevaa toimintaa.</p>												
B.16.	Omistus ja määräysvalta	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki on OP Ryhmän keskusyhteisön OP Osuuskunnan täysin omistama ja merkittävin tytäryhtiö.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on osuuskunta, jonka jäseninä voivat olla osuuspankkilaisissa tarkoitettut luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen osuuskunta on hyväksynyt. OP Osuuskunnan omistavat osuuspankit.</p>												
B.17.	Luottokelpoisuusluokitukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset ovat seuraavat (31.3.2018):</p> <table border="1" data-bbox="555 1527 1264 1742"> <thead> <tr> <th>Luokituslaitos</th> <th>Lyhytaikainen varainhankinta</th> <th>Pitkäaikainen varainhankinta</th> <th>Näkymät</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Standard & Poor's</td> <td>A-1+</td> <td>AA-</td> <td>Vakaat</td> </tr> <tr> <td>Moody's</td> <td>P-1</td> <td>Aa3</td> <td>Vakaat</td> </tr> </tbody> </table> <p>OP Yrityspankin luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen tilanteen, sillä ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö OP Osuuskunta sekä jäsenluottolaitokset (mukaan lukien OP Yrityspankki) ovat vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista.</p>	Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Standard & Poor's	A-1+	AA-	Vakaat	Moody's	P-1	Aa3	Vakaat
Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät											
Standard & Poor's	A-1+	AA-	Vakaat											
Moody's	P-1	Aa3	Vakaat											

B.18	Kuvaus yhteisvastuun luonteesta ja soveltamisalasta	OP Ryhmään kuuluvat jäsenluottolaitokset ja keskusyhteisö ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt.
B.19	OP Ryhmästä annettavat tiedot	OP Ryhmän tiedot sisältyvät kuhunkin B-jakson osatekijään ja tämän lisäksi ryhmään liittyvät riskitekijät on kuvattu kohdassa D.2.

Jakso C – Arvopaperit		
C.1.	Tarjottavien ja/tai kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden tyypit ja lajit	Arvopaperityyppi: Joukkovelkakirja Laji: Arvo-osuusmuotoinen Lainan tunnisteena oleva ISIN-koodi: FI4000359559
C.2.	Valuutta	Lainan valuutta on euro.
C.5.	Rajoitukset luovutettavuudessa	Ei sovellu. Velkakirjat ovat vapaasti luovutettavissa.
C.8.	Oikeudet, etuoikeusjärjestys ja rajoitukset	Laina lasketaan liikkeeseen yleisölle merkittäväksi tarkoitettuna joukkovelkakirjalainana, jolla on sama etuoikeus kuin Liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla. Lainalle ei ole asetettu erillistä vakuutta.
C.9	Korko, tuotto, hyvitys, takaisinmaksu ja muita tietoja	Osakesidonnainen rakenne: Sijoittajalle maksettava Hyvitys riippuu Kohde-etuuskorin arvonmuutoksesta. Hyvityksen määrään vaikuttaa lisäksi Tuottokerroin. Hyvityksen laskenta perustuu Laskennalliseen Pääomaan. Hyvitys maksetaan kertasuorituksena Takaisinmaksupäivänä. Hyvityksen maksamisen edellytys on, että Lainassa ei ole tapahtunut Ennenaikaista takaisinmaksua. Lainan Nimellisarvoon kohdistuu pääomatappion riski. Koska Lainan Takaisinmaksettava määrä on muu kuin Nimellisarvo, riippuu sijoittajalle Takaisinmaksettavan määrän suuruus Kohde-etuuskorin arvonmuutoksen ja Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitettujen muiden tekijöiden perusteella lasketusta Palautuskertaimesta. Palautuskerroin ei voi olla missään tilanteessa pienempi kuin 0. Laina-aika ja Lainan kuolettamista koskevat järjestelyt: Laina-aika on 16.1.2019 – 2.2.2023. Lainan pääoma ja tuotto maksetaan Takaisinmaksupäivänä ja Hyvityksen maksupäivänä voimassa olevien lakien ja EFi:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolle arvo-osuustilin tietojen mukaan on Lainan eräpäivänä tai muuna maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus. Velkapapereiden haltijoiden edustajan nimi: Ei sovellu. Velkapapereiden haltijalle ei nimetä edustajaa.

C.10.	Tuoton johdannaisosio	<p>Mikäli sijoittaja myy Lainan ennen eräpäivää, hänellä saattaa olla esimerkiksi markkinakehitykseen liittyvä riski, minkä johdosta voi syntyä luovutustappiota.</p> <p>Mikäli Laina pidetään Takaisinmaksupäivään asti eikä maksettavaa tuottoa muodostu, ja Arvo-osuuden omistajille maksetaan vähintään 85 % Lainan nimellisarvosta, voi efektiivinen vuotuinen tuotto olla vuoksi negatiivinen.</p> <p>Jos Suojausinstrumentti joudutaan purkamaan Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainmuutoksen, Liikkeeseenlaskija maksaa velkakirjojen haltijoille Lainan Suojausinstrumentin päättymishetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon.</p> <p>Osakesidonnainen rakenne:</p> <p>Lainan tuottoon vaikuttaa aina Kohde-etuuden kehitys valitun arvonkehitysrakenteen kautta. On mahdollista, että huonoimmillaan Lainalle maksettava Hyvitys on 0.</p> <p>Lainakohtaisissa ehdoissa valittu Vähimmäistuotto rajaa Lainan Hyvityksen suuruutta tilanteessa, jossa Kohde-etuus kehittyy epäsuotuisasti tavoiteltuun tuottoon nähden. Vähimmäistuotto ei voi missään tilanteessa olla alle 0.</p> <p>Lainaan soveltuva Vähimmäistuotto: 0%</p> <p>Koska Lainakohtaisissa ehdoissa on Takaisinmaksettavan määrän suuruutta laskettaessa ilmoitettu, että soveltuva Palautuskerroin on Sääntö 4, voi sijoittaja menettää Lainan nimellisarvon osittain Kohde-etuuden arvon kehityksen perusteella.</p> <p>Palautuskerroin ei voi olla missään tilanteessa pienempi kuin 0.</p>
C.11.	Listaus ja kaupankäynti	Lainaa ei listata.
C.15.	Kohde-etuuksien arvon vaikutus sijoituksen arvoon	<p>Lainan arvo määritellään Kohde-etuuden arvonmuutoksen ja valitun arvonkehitysrakenteen perusteella.</p> <p>Arvonkehitysrakenne löytyy kohdasta C.10.</p>
C.16.	Johdannaisarvopapereiden päättymispäivä tai eräpäivä	<p>Jos Lainaan ei kohdistu ennenaikaista takaisinmaksua, päättymispäivä tai eräpäivä on sama kuin Lainan Takaisinmaksupäivä.</p> <p>Lainan Takaisinmaksupäivä on 2.2.2023.</p>
C.17.	Arvopapereiden selvitys	Arvopapereiden selvitys tapahtuu Euroclear Finland Oy:ssä.
C.18.	Kuvaus siitä, miten johdannaisarvopaperista saadaan tuottoa	<p>Tuoton määrä riippuu Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja Lainaan sovellettavasta arvonkehitysrakenteesta.</p> <p>Arvonkehitysrakenne löytyy kohdista C.9 ja C.10.</p>
C.19.	Kohde-etuuden toteutushinta tai lopullinen arvostushinta	Kohde-etuuden lopullinen arvostushinta lasketaan Arvopaperipörssin julkaiseman arvon perusteella.

C.20.	Kuvaus kohde-etuuden tyypistä ja siitä, mistä kohde-etuutta koskevia tietoja voi saada.	<p>Lainan Kohde-etuuden tyyppi: Osake</p> <p>Kohde-etuutta koskevia tietoja saa internet-sivuilta:</p> <table border="1" data-bbox="576 412 1369 994"> <thead> <tr> <th data-bbox="576 412 635 465">i</th> <th data-bbox="635 412 1010 465">Osake (i)</th> <th data-bbox="1010 412 1369 465">Yhtiön internet-sivut</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="576 465 635 519">1</td> <td data-bbox="635 465 1010 519">SSE PLC</td> <td data-bbox="1010 465 1369 519">www.sse.com</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 519 635 573">2</td> <td data-bbox="635 519 1010 573">ENGIE</td> <td data-bbox="1010 519 1369 573">www.engieventures.com</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 573 635 627">3</td> <td data-bbox="635 573 1010 627">FORTUM OYJ</td> <td data-bbox="1010 573 1369 627">www.fortum.com</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 627 635 680">4</td> <td data-bbox="635 627 1010 680">ENDESA SA</td> <td data-bbox="1010 627 1369 680">www.endesa.es</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 680 635 734">5</td> <td data-bbox="635 680 1010 734">RWE AG</td> <td data-bbox="1010 680 1369 734">www.rwe.com</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 734 635 788">6</td> <td data-bbox="635 734 1010 788">NATIONAL GRID PLC</td> <td data-bbox="1010 734 1369 788">www2.nationalgrid.com</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 788 635 842">7</td> <td data-bbox="635 788 1010 842">UNITED UTILITIES GROUP PLC</td> <td data-bbox="1010 788 1369 842">www.unitedutilities.com</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 842 635 896">8</td> <td data-bbox="635 842 1010 896">CENTRICA PLC</td> <td data-bbox="1010 842 1369 896">www.centrica.com</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 896 635 949">9</td> <td data-bbox="635 896 1010 949">RED ELECTRICA CORPORACION SA</td> <td data-bbox="1010 896 1369 949">www.ree.es</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 949 635 994">10</td> <td data-bbox="635 949 1010 994">E.ON SE</td> <td data-bbox="1010 949 1369 994">www.eon.com</td> </tr> </tbody> </table>	i	Osake (i)	Yhtiön internet-sivut	1	SSE PLC	www.sse.com	2	ENGIE	www.engieventures.com	3	FORTUM OYJ	www.fortum.com	4	ENDESA SA	www.endesa.es	5	RWE AG	www.rwe.com	6	NATIONAL GRID PLC	www2.nationalgrid.com	7	UNITED UTILITIES GROUP PLC	www.unitedutilities.com	8	CENTRICA PLC	www.centrica.com	9	RED ELECTRICA CORPORACION SA	www.ree.es	10	E.ON SE	www.eon.com
i	Osake (i)	Yhtiön internet-sivut																																	
1	SSE PLC	www.sse.com																																	
2	ENGIE	www.engieventures.com																																	
3	FORTUM OYJ	www.fortum.com																																	
4	ENDESA SA	www.endesa.es																																	
5	RWE AG	www.rwe.com																																	
6	NATIONAL GRID PLC	www2.nationalgrid.com																																	
7	UNITED UTILITIES GROUP PLC	www.unitedutilities.com																																	
8	CENTRICA PLC	www.centrica.com																																	
9	RED ELECTRICA CORPORACION SA	www.ree.es																																	
10	E.ON SE	www.eon.com																																	

Jakso D – Riskit		
D.2.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä liikkeeselaskijalle ominaisista riskeistä	<p><i>OP Yrityspankkiin liikkeeselaskijana, sen liiketoimintaan ja toimintaympäristöön sekä tämän Ohjelmaesitteen alla tarjottaviin Lainoihin liittyy riskejä, joista osa saattaa olla huomattavia. Alla oleva riskien tiivistelmä perustuu tämän Ohjelmaesitteen päivämääränä saatavilla olleisiin tietoihin ja saatavilla olleiden tietojen perusteella tehtyihin arvioihin, eikä riskien kuvaus siten ole välttämättä tyhjentävä. Mikäli jokin tai useammat alla kuvatut riskit toteutuvat, niillä voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus markkinoihin, joilla OP Yrityspankki -konserni ja OP Ryhmä toimii ja täten myös OP Yrityspankki -konsernin ja OP Ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</i></p> <p>OP YRITYSPANKKI -KONSERNIN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ</p> <p>Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Toiminnan merkittävimmät riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriskit, vakuutusriskit ja sijoitusten markkinariskit sekä kaikkeen liiketoimintaan liittyvät strategiset ja operatiiviset riskit.</p> <p>Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: OP Yrityspankki -konsernin toiminnan tuloksiin voivat vaikuttaa useat tekijät, joista tärkeimpiä ovat yleinen taloudellinen tilanne Suomessa ja ulkomailla, korkojen ja osakekursien epävakaus ja muutokset valuuttakursseissa.</p> <p>Luottoriski: Luottoriski on OP Yrityspankin merkittävin riski. Luottoriskiä hallitaan noudattamalla ohjeistuksen mukaista luottoprosessia, joka sisältää luotonanon kaikki vaiheet huolellisesta ja harkitusta luottopäätöksenteosta alkaen.</p> <p>Asiakaskohtainen luottoriski pyritään hinnoittelemaan luottomarginaaleihin, ja riskiä pienennetään vakuuksien ja kovenanttien avulla. Luottoriskin arviointiin ja</p>

		<p>hinnoitteluun sekä vakuuksien realisointiarvoon ja realisointiaikaan liittyy kuitenkin epävarmuutta, minkä vuoksi luottosalkusta mahdollisesti realisoituvat arvonalentumiset (IFRS9-laskennan mukaiset odotetut luottotappiot ja lopulliset luottotappiot) voisivat heikentää OP Yrityspankki -konsernin liiketoiminnan kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Lisäksi voi olla epävarmaa, heijastavatko odotetut luottotappiot tosiasiallisten luottotappioiden määrää niiden toteutuessa. Mikäli tehdyt arviot osoittautuisivat epätarkoiksi tai riittämättömiksi, sillä voisi olla epäedullinen vaikutus OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Maksuvalmius ja varainhankinta: OP Yrityspankki -konserni ei välttämättä kykene täyttämään maksuvelvoitteitaan niiden erääntyessä tai rahoittamaan uudeleen erääntyviä velkoja ja täyttämään sitoumuksiaan luotonantajana, jos se ei esimerkiksi kykene hankkimaan rahoitusta velkamarkkinoilla.</p> <p>Markkinariskit ja pääomamarkkinoiden hintakehitys: OP Yrityspankki -konsernin olennaisimmat markkinariskit ovat korko-, valuutta-, luottospread-, hyödyke-, osake- ja volatilitteettiriskit. Muutokset pääomamarkkinoilla vaikuttavat lähinnä vahinkovakuutustoiminnan sijoitusomaisuuden tuottoihin, kaupankäynnin nettotuottoihin ja maksuvalmiusreservien tuottoihin.</p> <p>Systemiriski: Kotimaan ja kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja pääomamarkkinoiden keskinäisten riippuvuuksien johdosta, ulkomaisten tai kotimaisten pankkien tai muiden rahoituslaitosten taloudelliset ongelmat, saattavat aiheuttaa ongelmia myös muille finanssialalla toimiville yrityksille.</p> <p>Kilpailu: Pankki-, vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitotoimialat ovat erittäin kilpailtuja niillä markkinoilla, joilla OP Yrityspankki -konserni toimii.</p> <p>OP Yrityspankin strategiaan liittyviä riskitekijöitä: OP Ryhmällä on ryhmätasoinen kesäkuussa 2016 vahvistettu strategia, jonka tavoitteena on muuttua asteittain puhtaasta finanssitoimijasta digitaalisen ajan monialaiseksi palveluyritykseksi, jolla on vahva finanssiosaaminen. Jos OP Yrityspankki ei onnistu toteuttamaan OP Ryhmän strategiaa osaltaan menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Mahdollisiin yritysjärjestelyihin ja yhteistyösopimukseen liittyviä riskejä: OP Yrityspankki -konsernissa suunnitellaan edelleen rakennejärjestelyä, jossa myös vahinkovakuutussegmentti siirrettäisiin OP Yrityspankki -konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Lisäksi arvioidaan mahdollisuutta eriyttää keskuspankkitoiminnot OP Osuuskunnan täysin omistamalle tytäryhtiölle. Näiden järjestelyjen toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä. Mikäli nämä rakennejärjestelyt toteutettaisiin, niillä voisi olla vaikutusta OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>OP Yrityspankki -konserni saattaa jatkossa harkita strategisia yritysjärjestelyitä ja yhteistyösopimuksia. Ei voi olla varmuutta siitä, että OP Yrityspankki -konserni onnistuisi tällaisia hankkeita koskevien suunnitelmien toteuttamisessa tai että hankinnat ja niiden toteutus onnistuisivat odotusten mukaisesti. OP Yrityspankki ei voi taata, että odotetut integraatio- ja synergiatavoitteet toteutuisivat. Mikäli OP Yrityspankki ei onnistuisi toteuttamaan mahdollisia yritysjärjestelyitään menestyksekkäästi, sillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Vakavaraisuus: OP Yrityspankki -konsernin täytyy kulloinkin sovellettavien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset,</p>
--	--	---

		<p>mikä on myös sen toimiluvan edellytys. OP Yrityspankki -konsernin pääomarakenteen ja vakavaraisuussuhteen muutokset voivat vaikuttaa OP Yrityspankin luottokelpoisuusluokituksiin sekä varainhankintaan ja sen kustannuksiin.</p> <p>Jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen liittyviä riskitekijöitä: Yhteenliittymälain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki ja OP Osuuskunta, ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista sitä kautta, että ne ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain ja keskusyhteisön sääntöjen mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista. Tällä voisi olla olennainen haitallinen vaikutus OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät tunnistetut operatiiviset riskit liittyvät järjestelmiin, liiketoiminnan prosesseihin, dokumentaation oikeellisuuteen sekä toiminnan resursointiin.</p> <p>Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutussuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyteen. Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa ja omaa pääomaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan merkittävimmät riskit ovat markkina- luotto- ja likviditeettirisikit, jotka voivat toteutua sijoitusomaisuuden odotettua alhaisempana tuottona tai sijoitusten arvojen alentumisena.</p> <p>Ihmisen toiminnasta johtuvat katastrofit ja luonnonkatastrofit: Ihmisen toiminnasta johtuvien katastrofien tai luonnonkatastrofien perusteella tehdyt korvausvaatimukset voivat aiheuttaa huomattavaa kausikohtaista vaihtelua Vahinkovakuutuksen taloudellisessa tuloksessa. Vakuutettujen kohteiden arvonnousu, maantieteellinen keskittyminen ja inflaatiovaikutukset voivat lisätä katastrofien johdosta tehtyjen korvausvaatimusten suuruutta.</p> <p>Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä</p> <p>Sääntelyyn liittyviä riskejä: OP Yrityspankki -konserni toimii kattavasti säännellyllä toimialalla. OP Yrityspankki -konsernin on täytettävä muun muassa vähimmäispääomaa ja vakavaraisuutta, taloudellisten tietojen ja aseman raportointia ja vastuuta sekä voitonjakoa koskevan sääntelyn sekä osuuspankkilain ja yhteenliittymälain säännösten vaatimukset. Tietyt OP Yrityspankki -konsernissa tehtävät päätökset edellyttävät myös viranomaisten tai yhteenliittymän keskusyhteisön etukäteen antamaa hyväksyntää tai viranomaisille tehtyä ilmoitusta.</p> <p>Oikeudellisia ja oikeudenkäyntiriskejä: OP Yrityspankin asiakkaiden tai vastapuolten kanteet OP Yrityspankkia vastaan voivat johtaa oikeusprosesseihin. Jos OP Yrityspankin todetaan rikkoneen velvollisuuksiaan, se voi olla velvollinen maksamaan vahingonkorvausta. Tällaisella mahdollisella oikeudenkäynnillä voisi myös olla haitallinen vaikutus OP Yrityspankin maineeseen sen asiakkaiden ja vastapuolten näkökulmasta.</p> <p>Veroriskejä: Verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin liittyy veroriski. Veroriskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorjauksiin tai veroviranomaisten määräämiin sanktioihin, jotka puolestaan voivat johtaa taloudellisiin menetyksiin.</p>
--	--	--

Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Tietyillä työntekijöillä on erityisen tärkeää osaamista ja asiakassuhteita, jonka vuoksi he ovat siten avainasemassa OP Yrityspankin kilpailukyvyyn säilyttämisen ja kehittämisen kannalta.

OP RYHMÄN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ

Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Liiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat strateginen riski, luottoriski ja likviditeettiriski sekä markkinariskit, joista jälkimmäisistä merkittävimpiä ovat korkoriski ja sijoitustoiminnan riskit. Myös vakuutusriskit, operatiiviset ja compliance -riskit sekä keskittymäriskit ovat merkittäviä finanssiryhmän liiketoiminnassa.

Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: Yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen Suomessa tai kansainvälisesti voisi vaikuttaa epäedullisesti OP Ryhmän liiketoiminnan kannattavuuteen ja taloudelliseen asemaan.

Pankkitoiminnan luottoriski: Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteita. Luottoriskiä hallitaan noudattamalla ohjeistuksen mukaista luottoprosessia, joka sisältää luotonannon kaikki vaiheet huolellisesta ja harkitusta luottopäätöksenteosta alkaen.

Raha-, valuutta- ja pääomamarkkinoiden hinta- ja kurssikehitys: OP Ryhmän pankkitoiminnan markkinariskeistä merkittävät ovat korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen ja luottospredin muutoksen vaikutus likviditeettireservin arvoon. Vakuutustoiminnan markkinariskien arvioinnissa keskeisimpiä ovat sijoituksiin liittyvät markkinariskit sekä vakuutusvelkaan liittyvät markkinariskit, joista tärkein on korkoriski. Taloudellisten tai markkinaolosuhteiden muutoksia ja niiden kokonaisvaikutuksia OP Ryhmän liiketoimintaan ja sen tuloksiin on vaikea ennustaa.

Maksuvalmius ja varainhankinta: OP Ryhmän sisäisen työnjaon mukaan OP Yrityspankki Oyj turvaa OP Ryhmän keskuspankkina OP Ryhmän ja ryhmään kuuluvien yhteisöjen maksuvalmiuden sekä hoitaa tukkuvarainhankinnan. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että ryhmä tai siihen kuuluva yhteisö ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista kassavirroista tai vakuustarpeista ilman vaikutuksia liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Systemiriski: Yksittäisen rahoituslaitoksen ongelmat voivat muodostua useamman pankin tai koko rahoitusjärjestelmän ongelmiksi, johtuen muun muassa rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista ja riskeistä, kaupankäynnistä sekä kauppojen selvityksestä.

Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskitekijöitä: OP Ryhmän liiketoiminnot edellyttävät kykyä käsitellä suuria määriä transaktioita tehokkaasti ja huolellisesti. Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia.

Kilpailu: Rahoitus-, vakuutus- ja varallisuudenhoitotoimialalla kilpailu on erittäin voimakasta kaikilla OP Ryhmän liiketoiminta-alueilla, mikä saattaa vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.

Vakavaraisuus: OP Ryhmän ja sen yksittäisen yhteisön tulee kulloinkin soveltuvien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaati-

		<p>mukset sekä riskien ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat vaatimukset. OP Ryhmän pääomarakenne ja vakavaraisuussuhde voivat vaikuttaa OP Yrityspankin ja OP Ryhmän luottoluokitukseen sekä varainhankinnan saatavuuteen ja kustannuksiin.</p> <p>Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: OP Ryhmässä vahinkovakuutusliiketoiminta on keskitetty OP Yrityspankki -konserniin. Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyden arviointiin.</p> <p>Henki- ja eläkevakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät kuolevuuteen, jäljellä olevan eliniän odotteeseen (ts. pitkäikäisyyteen), työkyvyttömyyteen, asiakaskäyttäytymiseen ja liikekuluihin. Nämä tekijät ovat vakuutusriskin määräytymisessä keskeisiä, koska vakuutusmaksut ja vakuutusvelan määrä perustuvat näistä tehtyihin oletuksiin.</p> <p>Vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitustoiminnan riskit: Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan riskit voivat olla vastapuoli- tai markkinariskejä tai operatiivisia riskejä. Korkotason nousu alentaa kiinteäkorkoisten arvopapereiden markkina-arvoja. Jos korkotaso laskee, kiinteäkorkoisista arvopapereista tulevaisuudessa saatavat uudelleensijoitustuotot laskevat. Osakekurssien ja kiinteistöjen hintojen lasku ja muutokset valuuttakursseissa voivat laskea vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitusten arvoa ja niiden tuottoa.</p> <p>Strategiaan ja liiketoiminnan uudistamiseen liittyviä riskejä: Ei voi olla varmuutta siitä, että OP Ryhmä onnistuisi toteuttamaan strategiaansa ja liiketoimintansa uudistamista menestyksekkäästi. Jos OP Ryhmä ei onnistuisi toteuttamaan strategiaansa ja liiketoiminnan uudistamista menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä</p> <p>Säätelyyn liittyviä riskejä ja oikeudellisia riskejä: OP Ryhmä toimii voimakkaasti säännellyillä toimialoilla ja sen toimintaa koskee laaja valvonta- ja säätelyjärjestelmä (mukaan lukien erityisesti säätely Suomessa ja Euroopan unionissa).</p> <p>Veroriskejä: Veroriski liittyy verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin, ja riskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai taloudellisiin menetyksiin.</p> <p>Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Jotta OP Ryhmä säilyisi kilpailukykyisenä ja kykenisi toteuttamaan strategiaansa, siihen kuuluvien yksittäisten yhteisöjen on palkattava ja pidettävä palveluksessaan pätevää ja ammattitaitoista henkilöstöä kaikilla liiketoiminta-alueilla.</p>
D.3.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä arvopapereille ominaisista riskeistä	<p>Lainoihin liittyvät yleiset riskit</p> <p>Liikkeeseenlaskijariski: OP Yrityspankki ei aseta Ohjelmaesitteen puitteissa liikkeeseen laskettaville joukkovelkakirjalainoille vakuutta. Mikäli OP Yrityspankki julistettaisiin laina-aikana maksukyvyttömäksi, sijoittajien Laina perustuvilla saatavilla ei ole etuoikeutta, vaan niillä on sama etuoikeus kuin OP Yrityspankin muilla vakuudettomilla sitoumuksilla ja siten voi olla olemassa riski siitä, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan.</p>

		<p>Markkinariski: Markkinariskillä tarkoitetaan Lainan markkina-arvoon ja/tai lopulliseen tuoton määrätymiseen vaikuttaviin tekijöihin liittyvää riskiä. Sijoittajan tulee arvioida tuoton saamiseen liittyvää markkinariskiä suhteessa omiin tavoitteisiinsa sijoituksen tuotosta ja riskin sietämisestä tai esimerkiksi verrata Lainan arvioitua tuottoa vaihtoehtoisesta sijoituksesta saatavaan tuottoon.</p> <p>Tuottoriski: Arvopaperimarkkinoilla sijoittamiseen liittyy aina riskejä, eikä arvopaperien historiallinen kehitys ole koskaan tae tulevasta tuotosta. Sijoittaja vastaa itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista seuraamuksista.</p> <p>Tuotteen rakenteeseen liittyvät riskit: Lainaehtojen (laskentasääntöjen) monimutkaisuus voi johtaa siihen, että sijoittajan on hankalaa tai jopa mahdotonta verrata eri Lainoja keskenään tai verrata niitä muihin vaihtoehtoisin sijoituskohteisiin.</p> <p>Riski Lainan nimellisarvon menettämisestä: On mahdollista, että Kohde-etuuden arvonkehitys voi johtaa siihen, että sijoittaja menettää Lainan nimellisarvon osittain.</p> <p>Korkoriski: Yleinen korkotason nousu laskee Lainan jälkimarkkina-arvoa. Lisäksi jäljellä olevan laina-ajan pituudella on vaikutusta siihen, kuinka suuri vaikutus korkotason muutoksilla on Lainan jälkimarkkina-arvoon.</p> <p>Jälkimarkkinariski: On mahdollista, ettei Lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa ja mikäli sijoittaja haluaa myydä sijoituksensa ennen Lainan eräpäivää, voi velkakirjan senhetkinen markkinahinta olla sijoitettua pääomaa matalampi tai korkeampi, mikä vaikuttaa Lainasta saatavaan lopulliseen tuottoon.</p> <p>Ennenaikainen takaisinmaksu:</p> <p>Liikkeeseenlaskijalla on Lainakohtaisissa ehdoissa mainituin tavoin oikeus vaatia Lainan ennenaikaista takaisinmaksua ilman erityistä syytä tai tapahtumaa.</p> <p>Koska Lainan Takaisinmaksettavaksi määräksi on Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitettu Nimellisarvo kerrottuna Yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisella Palautuskertoimella, Liikkeeseenlaskija maksaa takaisin Laskenta-asiamiehen hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainan päättymishetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon. Laskenta-asiamies määrittää hyvän markkinatavan mukaisesti, mikä osuus kyseisestä markkina-arvosta on Lainakohtaisten ehtojen mukaista korkoa/Hyvitystä. Lisäksi sijoittaja menettää mahdollisesti maksamansa ylikurssin. Takaisinmaksettavalle pääomalle eri kerry korkoa/Hyvitystä takaisinmaksupäivän jälkeiseltä ajalta.</p> <p>Jos Laina maksetaan ennenaikaisesti takaisin ennen sovittua takaisinmaksupäivää Suojausinstrumenttiin kohdistuneen lainmuutoksen vuoksi, Liikkeeseenlaskija maksaa sijoittajille Liikkeeseenlaskijan hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainalla Suojausinstrumentin muutoshetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon.</p> <p>Liikkeeseenlaskija maksaa Lainan ennenaikaisesti takaisin markkinahintaan perustuen, jos lainaehtojen korjaus ja/tai Kohde-etuuden korvaaminen tilanteessa, jossa on kyse Osakkeeseen tai sen liikkeeseen laskeneeseen yhtiöön kohdistuvasta mukauttamistoimenpiteestä, ei tuota taloudellisesti järkevää tai kohtuullista lopputulosta, joka kuvastaa mainittua tapahtumaa edeltävää tilannetta.</p> <p>Laskenta-asiamiehen tekemät muutokset: Liikkeeseenlaskija saattaa joutua tekemään markkinahäiriön seurauksena muutoksia Lainan ehtoihin, jotta Lainan</p>
--	--	--

tuotto voidaan määritellä, tai laskemaan Hyvityksen ennen muutosta voimassa olleiden arvojen perusteella. Jos lainaehojen muutoksilla ei Laskenta-asiamiehen arvion mukaan saada aikaiseksi kohtuullista tulosta, joka kuvastaa markkinahäiriötä edeltävää tilannetta, Laskenta-asiamiehellä on oikeus korvata Kohde-etuus yhdellä tai useammalla uudella korvaavalla Kohde-etuudella.

Mahdollinen eturistiriitatilanne Laskenta-asiamiehen suorittamissa toimenpiteissä: OP Yrityspankilla Laskenta-asiamiehen roolissa on oikeus tehdä harkintansa mukaisia toimenpiteitä, jotka voivat liittyä esim. Kohde-etuuden arvonmääritykseen, Kohde-etuuden korvaamiseen ja tuoton laskennan korjaamiseen. Laskenta-asiamiehen tekemät ja Ohjelmaesitteen mahdollistamat toimenpiteet perustuvat yleiseen markkinakäytäntöön. On mahdollista, että sijoittajan on vaikea hahmottaa Laskenta-asiamiehen harkintansa mukaan tekemien toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia.

On myös huomioitava, että Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, mikä saattaa joissakin tilanteissa aiheuttaa eturistiriitatilanteen. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.

Liikkeeseenlaskun peruuttaminen: Liikkeeseenlaskijalla voi Lainakohtaisten ehtojen mukaan olla oikeus peruuttaa liikkeeseenlasku markkinatilanteen muuttuessa, merkintäviikkoa jädessä alhaiseksi tai jos tapahtuu jotain sellaista, joka Liikkeeseenlaskijan harkinnan mukaan voi vaarantaa järjestelyn onnistumisen.

Suojausriski: Liikkeeseenlaskija tai suojausvastapuoli voi liikkeeseenlaskupäivänä tai sitä ennen suojautua markkinariskiltä. Markkinariskiltä suojautuminen voi vaikuttaa kohde-etuuden hintaan ja asiakkaan saamaan tuottoon.

Likviditeettiriski: Jos kyseessä on hyvin monimutkainen tuote tai markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset, Lainaa voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä.

Riski Lainaan sisältyvän useamman eri Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja erityisistä riskeistä: Ohjelman alla voidaan laskea liikkeeseen Laina, jonka tuoton ja/tai Takaisinmaksettavan määrän laskennassa käytetään useampaa eri Kohde-etuutta. Sijoittaessaan tällaiseen Lainaan sijoittaja ottaa riskin useamman eri Kohde-etuuden arvonkehityksestä tai Viiteyhtiön osalta Luottovastuutapahtuman tapahtumisesta sekä kuhunkin eri Kohde-etuuteen liittyvistä erityisistä riskeistä.

Liikkeeseenlaskijan kriisintarkaisumenettely: Lainoihin liittyy riski siitä, että Liikkeeseenlaskijan vakavien taloudellisten vaikeuksien johdosta mahdollisesti aloitettavassa kriisintarkaisumenettelyssä Lainat saattavat joutua alaskirjauksen tai osakkeiksi muunnon kohteeksi, ja yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu ja mahdollisuus tukitoimiin ei mahdollisesti koske velkasitoumuksia, jotka muunnettaisiin osakkeiksi kriisintarkaisumenettelyssä. On myös mahdollista, että Lainojen takaisinmaksuaikaa pidennetään tai Lainan koron tai hyvityksen määrää muutetaan tai maksua siirretään. Kriisintarkaisumenettelyssä mahdollinen Liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan luovutus tai myynti kriisintarkaisuvälineinä voivat vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan kykyyn täyttää Lainasta johtuvat maksuvelvoitteet tai Lainan arvoon. Tällöin Lainan arvo-osuuden omistajalla on riski Lainaan sijoitetun pääoman menettämisestä osittain tai kokonaan.

Lainoihin liittyvät erityiset riskit

Osakesidonnaiseen Lainaan

		<p>Sijoittajalle maksettava Hyvitys määräytyy Kohde-etuuden arvonmuutoksen perusteella, joka voi muuttua Laina-aikana. Sijoittajan on huomioitava, että kohde-etuuden historiallinen arvonkehitys ei ole tae tulevasta arvonkehityksestä. Maksettavan hyvityksen määrään vaikuttaa lisäksi tuottokerroin. Sijoittajan on huomioitava, että Hyvityksen määrä on rajattu Enimmäistuottoon ja Tuottorajaan, jolloin Lainalle maksettava tuotto ei suoraan seuraa Kohde-etuuden arvonkehitystä, eikä sijoittaja välttämättä pääse täysimääräisesti hyötymään Kohde-etuuden arvonmuutoksen kehityksestä.</p> <p>Sijoittajan on huomioitava, että takaisinmaksettavan määrän suuruus riippuu Palautuskertoimesta, jonka suuruuden määräytymiseen vaikuttaa Kohde-etuuden arvonmuutos. Palautuskerroin ei voi olla missään tilanteessa pienempi kuin 0.</p> <p>Osakesidonnaiseen lainaan liittyy riski markkinahäiriön tapahtumisesta. Laina-ehtoihin voidaan tehdä myös lainaehtojen korjauksia osakkeeseen liittyvän järjestyksen tai toimenpiteen vuoksi. Mikäli lainaehtojen korjaukset eivät johda taloudellisesti järkevään tai kohtuulliseen lopputulokseen, joka kuvastaa osakkeeseen liittyvää järjestelyä tai toimenpidettä edeltävää tilannetta, Liikkeeseenlaskija maksaa Lainan ennakkoisesti takaisin.</p>
D.6.	Varoitus	Lainan tuottorakenne on monimutkainen. On mahdollista, että Kohde-etuuden arvonmuutos on sellainen, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman kokonaan tai osittain, eikä Lainalle kerry lainkaan tuottoa.

Jakso E – Tarjous		
E.2.b.	Varojen käyttö	Liikkeeseenlasku on osa Pankin varainhankintaa.
E.3.	Kuvaus tarjousehdoista	<p>Liikkeeseenlaskupäivä: 16.1.2019</p> <p>Merkintäaika: 3.12.2018 – 11.1.2019</p> <p>Merkintäpaikka: Merkintäpaikkoina toimivat OP Osuuskunnan jäsenosuuspankkien konttorit sekä OP Yrityspankki Oyj.</p> <p>Laina-aika: 16.1.2019 – 2.2.2023</p> <p>Takaisinmaksupäivä: 2.2.2023</p> <p>Liikkeeseenlaskun luonne: Yksittäinen laina</p> <p>Lainan pääoma: 6.757.000 euroa</p> <p>Velkakirjan nimellisarvo: 1.000 euroa</p> <p>Minimimerkintä: 1.000 euroa</p> <p>Velkakirjojen määrä: 6.757</p> <p>Merkintäkurssi: Kiinteä 100</p> <p>Merkintöjen maksuaika: Kokonaisuudessaan merkittäessä</p> <p>Merkintäsitoumukset: Ei</p>
E.4.	Kuvaus kaikista liikkeeseenlaskuun /tarjoukseen liittyvistä	Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa,

	olennaisista intresseistä, mukaan lukien eturistiriidat	jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään. Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa OP Yrityspankki toimii hyvän tavan mukaisesti.
E.7.	Arvioidut kustannukset, jotka liikkeeseenlaskija tai tarjoaja veloittaa sijoittajalta	Tehdystä merkinnästä ei veloiteta merkintäpalkkiota. Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio. Säilytyspalkkion suuruus riippuu sijoittajan käyttämän Arvo-osuustiliä hallinnoivan tahon säilytyspalveluehdoista. Edellä mainittujen kulujen lisäksi sijoittajilta ei peritä merkinnän yhteydessä muita kuluja.